

свободи у тому розумінні, яке вкладав у свободу М. Бердяєв. На його думку «свободою є моя сила, не вибір між добром і злом, а моє творіння добра і зла» [5].

Список використаних джерел:

1. Бірюков І. А. Інтерес і суб'єктивне цивільне право // Право України. – 2004. – №8. – С.19.
2. Ярема А. Г. та ін. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України. – Т.1. – К.: А. С. К. Севастополь, 2004. – С. 148.
3. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, МЮ, науковців, фахівців). –Т. 1. Загальні положення / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Х.: ФО–П Колісник А. А., 2010 – С. 200–201.
4. Гегель Г. В. Ф. Философия права. – М.: Мысль, 1990. – с. 164.
5. Бердяев Н. А. Самосознание : соч – М. Харьков, 1998 – 620 с.

ГАРАНТУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Якимець Олексій Іванович, кандидат юридичних наук, доцент, викладач кафедри цивільно-правових та господарсько-правових дисциплін факультету № 2 НАВС

Взаємодія суспільства з природою завжди була і є найважливішою умовою існування людства. Все те, що виробляє і споживає людина, створюється шляхом використання природних ресурсів. Тому роль природи в житті людей постійно зростає. Не випадково її охорона піднесена до конституційних вимог: «Кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої школи порушенням цього права шкоди» (1).

Законодавець визначає екологічну безпеку, як стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей, що гарантується здійсненням широкого комплексу взаємопов'язаних екологічних, політичних, економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів (2).

Екологічна безпека гарантується громадянам України здійсненням широкого комплексу взаємопов'язаних політичних, економічних, технічних, організаційних, виховних, правових та інших заходів.

Першочерговими заходами в досягненні екологічної безпеки є:

1. Зменшення до мінімуму рівня радіаційного забруднення.
2. Захист і збереження від забруднення, виснаження і нераціонального використання земельних ресурсів.
3. Захист від забруднення повітряного басейну.
4. Захист від забруднення, засмічення і виснаження вод, у тому

числі підземних.

5. Захист і відтворення лісів.

6. Піднесення екологічного значення природно-заповідного фонду.

7. Знешкодження, утилізація і поховання промислових та побутових відходів.

8. Розвиток екологічної освіти і виховання.

Важливою гарантією екологічної безпеки є додержання екологічних вимог у промисловості, будівництві, на транспорті, у сільському господарстві, при проведенні наукових досліджень, а також при розміщенні і розвитку населених пунктів.

Підприємства, установи, організації та громадяни повинні вживати ефективних заходів щодо зменшення обсягів утворення та знешкодження, переробки безпечного складування або захоронення виробничих, побутових та інших відходів.

За даними попередніх років загальна маса накопичених на території відходів у поверхневих сховищах перевищила 25 млрд. тонн, що у розрахунку на 1 кв. км площі становить близько 40 тис. тонн (3).

Певні екологічні вимоги встановлені і для транспортних засобів. Підприємства та організації, що здійснюють проектування, виробництво, експлуатацію та обслуговування автомобілів, літаків, суден, зобов'язані розробляти і здійснювати комплекс заходів щодо зниження токсичності та знешкодження шкідливих речовин, що містяться у викидах та скидах транспортних засобів.

На особливу увагу заслуговує додержання екологічних вимог у сільському господарстві. Перехід на промислові технології сільськогосподарських культур обумовив широке використання хімічних засобів боротьби із шкідниками, хворобами рослин і бур'янами. Суть хімічного методу боротьби полягає в тому, що проти шкідливих організмів застосовують різні хімічні речовини – так звані пестициди. В організм людини пестициди можуть потрапити через органи дихання, травлення, шкіряний покрив. І це треба мати на увазі тим, хто їх використовує.

Вимоги охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання і відтворення природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки обов'язково повинні враховуватися при проведенні фундаментальних та прикладних наукових, науково-дослідних і дослідно-

конструктивних робіт.

У системі заходів забезпечення екологічної безпеки серцевину становлять екологічні стандарти, екологічні нормативи, зокрема нормативи екологічної безпеки (ГДК, ГДР, ГДВ), які є єдиними для всієї території України і мають відповідати вимогам охорони довкілля, і здоров'я людей від негативного впливу (4, с.67).

У разі порушення встановлених вимог така діяльність припиняється

вповноваженими на те державними органами, а винні особи притягуються до відповідальності.

Згідно з видами екологічних правопорушень у галузі забезпечення екологічної безпеки винні особи можуть бути притягнуті до дисциплінарної, адміністративної, кримінальної або цивільно-правової відповідальності.

Питання юридичної відповідальності за екологічні правопорушення, зокрема у сфері екологічної безпеки також регламентується на рівні національного законодавства країн-членів ЄС.

Наприклад, Кримінальний кодекс ФРН у розділі 28 «Злочини проти навколишнього середовища» передбачає застосування кримінальної відповідальності за забруднення вод (п.324): забруднення атмосферного повітря (п.325); екологічно небезпечне видалення відходів (п.326) та ін.(5).

Екологічна безпека на території України забезпечується здійсненням широкого комплексу взаємопов'язаних політичних, економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів.

За своїм змістом державно-правові заходи можна поділити на декілька видів залежно від спрямованості дій: організаційно-превентивні, регулятивно-стимулюючі, розпорядчо-виконавчі, охоронно-відповідальні та забезпечувальні.

Вони утворюють своєрідний правовий механізм, який слід розуміти як систему державно-правових засобів, спрямованих на регулювання діяльності спроможної посилювати рівень екологічної безпеки, попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для населення і природних систем, локалізацію проявів екологічної небезпеки (6, с.94).

Викладене вище відбиває процес активного формування законодавства у сфері екологічної безпеки і висвітлює напрями для подальшого зближення принципів правового забезпечення екологічної безпеки в Україні та країнах ЄС.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996р.
2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 року.
3. Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998 року // Відом.Верхов.Ради України.-1998 № 38-39.
4. Андрейцев В.І. Право екологічної безпеки: Навч.та наук.-практ.посіб.-К.:Знання – Прес, 2002 – 332с.
5. Umwelt-Recht.Wichtige Gesetze well Verordnung zum Schutz der Umwltf.- DTV, 1992. – S. 736 – 741.
6. Андрейцев В.І. Екологічне право: Курс лекцій: Навч. Посібник для